

hudo in zasluženo pohvalo! — Naši fantje so tudi rešili imenitno svojo nalogo. Čast jim! Og. Alojzij Kavs, Janez Zornik, Josip Zornik, Ignac Brginc, Fran. Kenda na delo še nadalje! Vspodbujajte mladenčce, da zasije tudi naši mili, od vseh zatirani domovini lepše solnce. Ti mladina si naš up in naša nada. Fantje, ko pridete na tuje, Nemško med sobrate navdušajte i tam, domovina vam ne odreče svojega pri znanja. Ne strašite se nikogar, le zaveštno na delo, ker to je vaša sveta dolžnost.

Kaj naj pa pišem o ženskih ulogah, o igri »Pri gospodi«. Težko mi je najti pravih besedi! Glavno vlogo je igrala g.čna Anica Kavs-Micon. Kar po domače, v čezsoškem narečju je govorila. Vedla se je na odru, kakor tudi vse druge igralke — kot bi bila na odru dorasla. — Bila je prava domača »čeca«, vlogo pa je rešila na tak način, da gre o njej jedini glas, da bi boljše nastopiti ne mogla. — G.čna Marica Brginc je bila popolnoma na mestu s svojo ulogo. Bila je prava pravcata plemenitašinja — ga. pl. Svetlin in je kot taka zelo imponirala. Kje je li dobila to fino obnašanje! Tudi g.čna Rozika-Tekla je igrala izvrstno. Bila je prava inštitutka. Huda pa je tudi bila kot najhujša »ščemernika«, seve le kadar je bilo potrebno. Ti sorta ti! Čast tudi g.čni Vekoslavi Brginc - Fini in g.čni Mariji Čopi. Tudi one dve ste bile na svojem mestu. — Kateri izmed vseh igralk pritiče prvenstvo, je težko uganiti. Le tako naprej! — Prizor »Nosan« je tudi ugajal. Predstavlja ga je g. Dominko kakor sploh le on zna. — Prizor »Kmet in fotograf« je tudi ugajal. Saj ni čuda, fotografa je namreč igral pravi pravcati čezsoški fotograf g. Ivančič in ni mu bilo mogoče zgrešiti uloge pri najboljši volji, kakor je tudi vloga »Kmeta« prav dolača vloga. — Nazadnje naj omenim še mlada dva fantiča Dominkova, koja sta prepevala pesem »Stari Kranjec« s svojima deviško-nežnima glasovoma.

Sklep se glasi, da se je izvršilo vse v najboljšo zadovoljnost in dela ta privede vso čast Čezsoči. Upam, da ni to zadnja veselica. K letu pod praporom »Kmečko izobraževalnega društva« druga. — Ko sem si nategnil še ude po taktu domače godbe, odšel sem s tovarišijo zadovoljen in vesel proti domu. Ti Čezsočani ti, kdo bi si mislil! — Udeleženeec.

Iz goriške okolice.

Grgar, dne 20. avg. — Naš gospod župan je bil izvoljen na katoliški podlagi, torej je katoliški župan. Po njegovi ne-
previdnosti nam je voda vse poti porušila, tako da niso več poti, temveč pravi potoki, tako da ni mogoče več po njih voziti, posebno ona proti Batam je pravi potok postal. — Sedaj v kratkem pride naš preuzvišeni knez nadškof birmavat v Grgar, v Bate in naprej: bode imel lepo priložnost opazovati, kako lepo skrbijo katoliški županji za naše ljudstvo. Tudi v Batih menda imajo katoliškega župana, kateri skrbi za poti kakor naš, saj sta si menda nekaj v sorodu: tudi pri občinskih volitvah mu je dal lepo pomoč, naše Grgarce je nafičkal, da se gre za sv. vero in je spravil vse v Bate volit (za plačilo). Evo, tukaj spreglej ljudstvo, kaj je vera in pa občinsko gospodarstvo in pa občinske doklade sto na sto!!

Iz Mirna. — Zadnji »Pr. L.« piše: — »V Mirnu imamo mnogo liberalnih društev. Da bi pa katero cvetelo, o tem še govoriti ne smemo.« — No, tega ni bilo treba povedati, ker je to že stara klerikalna laži-resnica. Sicer pa vemo, kakšen namen ste imeli s tem. — Nihče noče pohvaliti vaših »cvetočih« društev; toliko pametni ste pa tudi, da se sami nočete in zato ste rekli: glejte jih zaspance, sama pišča je okoli njih. In človek mora pač sedeti, nehoti pogledati na vaše »cvetoče«, livade, kjer se v majski, jutranji rosi kopljejo snežnobele lilije. Visoko nad njimi pa vzlela ponosno, jata čvrstih »orlov« in izbira plen. — Kje je pa njih zvesti vrtnar-čuvaj, ki bi jih moral obraniti pred pretečo nevarnostjo? — O, ubogi cvet! On je pozabil na vas, pozabil je na svojo dolžnost in se rajši zanima za to, kar mu več nese. Za mizo sedi in študira razne gospodarske spekulacije in tisto trikrat proketo politiko, zaradi katere misli, da

je tukaj. — Ko potem slučajno zaide v svoj vrt, tedaj zapazi, kaj se je zgodilo radi njegove nemarnosti. Pa ne reče: Mea culpa! marveč grini nad drugimi. — Med tem pa, ko se on jezi, pride njegov zvesti opreda in se pohvali v »Pr. L.«, da imajo v gorenjem koncu boljše dreto, ki drži — »stih«. — Dober tek, g. munc! Sedaj pa le dobro zlažite nemarnega pahljaveca.

Iz kanalskega okraja.

Iz Kala. (Kako razume g. župan M. Piril svojo službo). — Dne 21. t. m. je priredilo tuk. izobr. društvo plesno veselico, katera se je vršila in bi se tudi gotovo skončala, v najlepšem reču, ako bi ne bili nagajali tuk. klerikalci. — Videti ni bilo ni najmanjše nerednosti. Ta ljubi mir pa ni bil všeč našim naspotnikom. Pihali in skakali so kakor razvračeni gadi od same krščanske jeze. Mislijo so si, da bi ne bilo slabo, če bi se ta mir skalil ter bi nas očrnili v javnosti. Zato so poslali tuk. župana k nam, da bi nas ustavil. Prišel je seveda nabit k predsedniku društva ob 10^h uri ter samooblastno zahteval, da se mora ples ustaviti. Slavni policist je zadel slabo struno, kajti za plačilo njegovega drznega in nepravilnega nastopa je revež marsikako slano in grenko požrl. Tudi najnovejšega policista v črni uniformi je zadela enaka grenka usoda. Bil je lep prizor, pri katerem smo slišali pikantnosti iz preteklosti. — Pomen prigovorov se večkrat vresniči in tudi prislovica: »Kdor seje veter, žanje vihar« se je vresničila v opisanem slučaju. Dovoljeno naj nam bode vprašati g. župana, ali je bil Vaš nastop na mestu ali ne. — Obsojamo tako početje, kajti slabih posledic takih nastopov ne manjka. In menda tudi samo slavno c. kr. glavarstvo bi opozorilo g. župana na morebitne slabe posledice in ga poučilo, kaj se sme in kaj ne. — Društvenik.

Kje se dobro je?

Kjer znojo pravilno pripravljati izborne Pekačto. Recepcio knjigo vsakomur za stonj pošilja Prva kranjska tovarna testenin v J. Bistriči.

Logika dr. Tume.

Pri dr. Tumi je prišlo že v pregovor, da je »avvocato delle cause perse«; njegovi koncipijenti pravde dobivajo, dr. Tuma jih zgublja, pa naj bodo še tako priproste. Ko je bil ubogi mladenič iz Št. Andreža obsojen na vešala, je divjala od ogorčenosti cela Gorica, vstevši sodnike in porotnike. — Pri neki civilni pravdi pa je dr. Tuma moril sodnike s Haecklovimi teorijami. Prejšnjo noč ni mogel spati (kova je ves čas načrte, kako bi uničil narodno-napredno stranko in z njo Gabrščeka), in končno je zatisnil trudne oči s Haecklom v roki; sanjal je o Haecklovih »razkritjih« v božanstveno prirodo in sanjal je o njih še nadalje pred sodniki, ko je imel zastopati čisto priprosto posvetno zadevico — in seveda pravdo zgubil. — Tako je zgubil pravdo tudi v kazenski stvari tvrde K. & Z., ker je sanjarij in postavljaj dejstva na glavo, namesto da bi stvarno razložil resničen položaj, ki je tak, da bi bila morala slediti le oprostilna razsodba. — Poleg očitnih neresnic, ki so bile sodnikom znane od poprej iz uradnega poslovanja, je dr. Tuma postavil tudi gospo Logiko na glavo in »razkrile« so se same grde reči: sovražstvo in škodljivost dr. Tume.

Ohtoženca in pa Mizarsko zadrugo je slikal le kot žrtev »nesposobnega intelektualnega (!!)« vodstva T. o. z., ki jih je zadušil vsled lastne denarne nezmožnosti, namesto da bi pomagal v kritičnem času. O tej kolobociji smo že dovoljno govorili. Danes nekaj drugega.

Dr. Tuma je pripovedoval, da je T. o. z. podprla tvrdo K. & Z. s 120.000 K. Mizarsko zadrugo z okoli pol milijona K. zlagal se je s 150.000 K za podporo trgovin predsednika, — dostavil je še »Südbahn« in »Trgovski dom«, skratka: imela je preveč vezanega kapitala. — O tem bi se dalo govoriti. Toda dr. Tuma je pozabil povedati, da je začel on »podpirati«

tvrdo K. & Z. in Mizarsko, a te podpore so rastle popolnoma po logiki Tume, t. j. v kritičnih časih je T. o. z. pomagala z novimi krediti ter dajala in dajala, — dokler ni prišla do skrajne meje in rekla: do tu in ne dalje! Veliki mislec in gospodarski veleum dr. Tuma mora priznati, da ni moglo biti drugače! — Ali čujmo še drugo logiko dr. Tume.

Po krachu laške Banca popolare je nastala med ljudstvom neka nezaupnost posebno do zavodov, gledé kojih je nedostajalo one popolnoma pomirilne gotovosti, da je pri njih vse v redu. — Zato, pravi dalje, so vlagatelji dvigali svoje vloge iz T. o. z., ki je prišla vsled tega v denarne stiske prav vsled prej povedanih vzrokov t. j. ker je preveč zadružnega denarja imobilizirala in jej je primanjkovalo mobilnih denarnih sredstev. — To utegne biti resnica, ali ne po krivdi nesposobnega vodstva, marveč vsled zločinskih hujskarij tistih, ki so s peklensko brezvestnostjo širili tisto nezaupanje do vseskozi solidnega in trdnega zavoda. — Ali zapomni naj si dr. Tuma in vsakdo, komur vest v tem oziru ni povsem čista, da ga ni zavoda na Slovenskem, ki je sam za-se dovolj trden, da z lahkoto zmaga podoben naval. In gospoda okoli »Gorice« in »Prim. Lista« ima najmanj razlogov, iskati priliko, da se prepriča o tej resnici na lastni koži. Naj le še potrpe, ni še vseh dnij konec! Mi sicer ne bomo pomagali, da bi ti dnevi čim prej prišli, ker velja za nas sklep slovanskega narodno-gospodarskega shoda v Ljubljani, da naj strankarstvo ne sega tako daleč na gospodarsko polje. Doslej se je morda preveč grešilo od obeh strani pač po pravilu: kakor se v gozd trobi, tako iz njega odmeva. Ali odslej na to stran ne bomo več sledili!!

In veliki gromovnik dr. Tuma, ki je opisal nastalo težavo in bičal vzrok, je potem seveda logično zahteval in zopet le bičal T. o. z., ker ni hotela prvotnega vzroka le še višati, t. j. ker ni hotela tvrde K. & Z. in Mizarski v »kritičnih časih« še dalje dovoljevati novih kreditov! — Ali ne zasluži tak človek, da bi ga pošteno potegnili za ušesa!!

H koncu le še resno besedo do — somišljenikov in sorodnih zavodov!

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici je postala najvažnejši činitelj v našem gospodarskem razvoju, posebno v središču dežele — v Gorici. Skoro ves novejši napredek se suče okoli tega zavoda!! — T. o. z. je zadruga z neomejeno zavezo in ima že izdatne rezervne zaloge, ki so pač za to tukaj, da zavod vsled morebitne izgube ne pride v stiske. — Zato bi moral biti izključen tudi najmanjši strah, da bi tako zavarovan in podprt zavod ne dajal polnega jamstva — hranilnim vlogam. T. o. z. pa je zadnji dve leti z izstopom iz celjske »Zveze« in vsled pristopa raznih koroških posojilnic v klerikalno »Gospodarsko Zvezo« izplačala celo vrsto velikih vlog takim posojilnicam, ki so včlanjene bodisi v Celju ali pri »Gospodarski«. To je naravno! S tem pa so postale toliko bolj varne preostale vloge, ker je ostalo isto jamstvo za manjšo svoto vlog. — Zato je naravnost neodpustno, da razni napredni zavodi in posamičniki niso vpoštevali položaja, marveč so šli na led sovražnim hujskadem in tudi oni prihajali po denar!! Radovedni smo, kaj bi napravil »Monte«, ako bi moral v pol letu izplačati le 5 od 22 milijonov vlog. To se mu še vso lahko zgodi, ko bo otvorjena deželna hranilnica. Brezdvomno bi se mu godilo veliko slabše nego zdaj toliko napadani T. o. z.

Skratka: z nerazumnim naskokom lahko uničimo vsak zavod! Naloga naprednjakov pa ni, da uničujejo v lastnem taborju, kar se je razvilo po doletnem skrbnem delu in trudu — na željo klerikalnih ali demokratičnih hujskacev. Ravno to, kar je dr. Tuma toliko grajal, je ravno najboljši dokaz, kako skrbno je T. o. z. naredila konec pri dveh velikih podjetjih, in tako naredi vedno in povsod, ako se pokaže potreba. Kakor je s takim postopanjem prav za prav rešila že marsikako podjetje, tako bi se bilo zgodilo tudi z Mizarsko, ako bi ta ne imela takih prijateljev, kakoršen je dr. Tuma. — Zato pa apelujemo na vse naše prijatelje in somišljenike, naj ohranijo čisto mirno kri: vsaka škoda je izključena, — naj je torej tudi oni ne izzivajo z nerazumnim,

neopravičenim nezaupanjem. To bo najboljši odgovor dr. Tumi in klerikalnim spletkarjem, ki... drugim jama kopljejo, pa še lože sami vanjo padejo!

Kaj je

Najbolj preizkušeno in od prvih avtoritet ter tisočev praktičnih zdravnikov tuzemstva in inozemstva priporočeno živilo za zdrave in na želodcu bolne otroke in odrasle; ima veliko vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

Draginja mesa.

Železniško ministerstvo je odredilo, kakor smo že na kratko sporočili, da se dovoljuje od strani vseh avstrijskih železniških postaj 50% popusta za dovoz živine na centralni dunajski trg.

Ta popust je dovolilo ministerstvo za dobo 3 mesecev; prekiniti pa more svojo odredbo kadar hoče, zlasti ako se pokaže, da bi take olajšave ne imele nikakega vpliva na cene mesa. Avstrijska vlada se je obrnila v tej reči tudi na ogrsko vlado z namenom, da dovolijo tudi železnice na Ogrskem jednak popust.

Južna železnica dovoli tudi enake popuste kakor državne železnice.

Mestni svet dunajski je imel posebno sejo, v kateri se je bavil z draginjo mesa ter sklenil, da zniža za čas treh mesecev tržne in klavne pristojbine za 50%. — Pričakuje se, da storijo jednake sklepe tudi druga večja mesta.

No, kaj pa bo potem? Na Dunaj in v druga večja mesta utegne vsled tega priti več živine, ali kdo bo imel dobiček od tega? Ali ne mesarji? Če bo pa v večjih mestih več živine, je bo pa toliko manj po manjših. Kakšen dobiček bodo torej imela manjša mesta? Takega, da se meso še bolj podraži; umevno, ker ga bo manj, ker ga utegne priti več v večja mesta.

Kaj bi imeli mi v Gorici od vsega tega? Nič. Mesarji so povišali cene mesa, obljubljajo, da jih še povišajo... danna dan pa bodo mimo nas še naprej drdrali celi vlaki avstrijske goveje živine v Italijo!

Ministerski svet je sklenil tudi, ukrepati vse potrebno, da se more začeti uvažati meso iz Rumunije v smislu sklenjene trgovske pogodbe, ki stopi v veljavo 1. septembra t. l. Da se ta uvoz vrši neovirano in hitro, in tudi uvoz iz Srbije, v ta namen se je obrnila vlada do parobrodskih družeb, naj naznanijo svoje tozadevne predloge.

Dalje je sklenil ministerski svet stopiti v pogajanja z ogrsko vlado, da se začne z uvozom mesa iz Srbije še pred ratifikacijo trgovske pogodbe, najkasneje s 1. oktobrom t. l. Dalje mislijo dovoliti slučajno dovoljenje za uvoz živih volov in prešičev iz Italije, s Holandskega in s Francoskega. Dalje naj se pospeši uvoz živine in mesa iz Bosne in Hercegovine, to če mogoče. — Ministerski svet se bo bavil tudi z uvozom argentinskega mesa; pred vsem pa si treba ogledati to vprašanje s sanitetnega in veterinarne-policijskega stališča.

Vlada se obrne na občinske uprave, naj ukrenejo vse, kar se jim zdi umešno v svrhu znižanja cene mesa; tako naj znižajo tudi tržne in klavne pristojbine, kar naj bi pomagalo mesarjem, da znižajo cene mesa! Opozarja se jih na funkcije centrale za unovčanje živine, ki je začela poslovati pred kratkim, in ki ima tudi namen, skrbeti za večji dovoz živine.

Ministerski svet se je bavil tudi s prepovedjo izvoza živine, katero so zahtevale mnoge mestne uprave. Ali v tej reči je bil mnenja, da bi se oporekalo kaki taki odredbi s pravnega stališča glede na določbe trgovskih pogodb in tudi bi bili širši krogi oškodovani gospodarsko.... Je nekaj, ali vse zveni tako počasno, da bomo imeli koristi od takih odredb kdo ve kdaj ali pa o sv. Nikoli!

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za družbo sv. Cirila in Metoda K 10 nabral »fotograf« skupno z g. Fr. Gorkičem, posest. na svatbi g. Ivana in Frančiške Sigmund v Dol. Vrtojbi.

Podružnica sv. Cirila in Metoda v Dornbergu vabi na veselico, katero priredi s sodelovanjem odseka prvaškega Sokola v Dornbergu v nedeljo, dne 28. t. m. ob 3 $\frac{1}{2}$ uri pop. v dvorani g. Karola Kerševanija v Dornbergu.

Domace vesti.

Z nepotrditvijo Hribarjevo se bavijo vsi časopisi. Nene Freie Presse pravi, da je anekdotična križa pokazala nevarnost neoslavizma, Hribar pa se mu ni odrekel, zato se ga je moralo odstraniti! Mnogi listi čisto čisto odkrito izrekajo mnenje, da je padel Hribar kot žrtev kranjskih klerikalcev. Francosko časopisje ostro napada avstrijsko vladno radi nepotrditve. Češki listi soglasno obsojajo Bienenrthovo vladno ter pozivajo poslance, naj jeseni započeno v parlamentu ostro akcijo proti vladi radi tega nečloveškega čina. Poljski tisti sodijo, da niso bili stvarni razlogi merodajni za nepotrditve, ampak pritisk s klerikalne strani. Rusko časopisje se bavi obširno z nepotrditvijo ter pravi, da je ta čin naperjen proti vsemu Slovanstvu. V hrvatskih listih je citati hude obsodbe Bienenrthove vlade.

Volitev župana v Ljubljani bo v torek 30. t. m. ob 6. popoldne v mestni dvorani. **Primeren odgovor.** — Dr. Stransky je poslal Bienenrthu tako-le brzojavko:

»V imenu češke ljudske stranke na Moravskem protestiram z največjim ogorčenjem proti nasilstvu, ki ga je vaša ekscelencija zagrešila na avtonomiji mesta Ljubljane in upam z vso gotovostjo, da bo temu vašemu činu vsa češka delegacija dala tak odgovor, ki bo odpravil za državo neblage posledice vašega sistema.«

Na c. kr. moškem učiteljsku v Gorici hode vpisovanje za šolsko leto 1910/11 — radi vročinskih počitnic, dovoljenih za čas od dne 9. pa do vstetega 17. septembra t. l. — še le v **ponedeljek, dne 19. septembra t. l.**, od 9—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

Do tega dne imajo prinesiti ali po pošti poslati zadnje šolsko izpričevalo vsi dose-danji gojenci tega zavoda, kateri ga mislijo še posečati v prihodnjem šolskem letu.

Od dne 20. pa do vstetega 23. septembra t. l. bodo pisмени in ustni sprejemni, ponavljalni in naknadni izpiti.

V soboto, dne 24. septembra t. l. pa se prične novo šolsko leto z otvoriteno službo božjo.

Pozor na ljusko štetje! — Notranje ministerstvo je izdalo odlok z dne 20. t. m., ki ukazuje ljudsko štetje po stanju z dne 31. decembra t. l. Štelo se bo zopet po »občevalnem jeziku«. Ministerstvo utemljuje potrebo štetja po občevalnem jeziku na široko, češ, da se tako najbolj označi razsežnost posameznih jezikov in struktura prebivalstva! V resnici pa je taka naredba naperjena proti Slovanom! Pričeti moramo takoj obsežno delo, da »občevalni jezik« ne požre zopet na tisoče in tisoče Slovencev!

Cehovinova stoletnica. — Jutri 26. t. m. poteče 100 let, odkar se je rodil v Gor. Branici junak Andrej Cehovin, ki se je odlikoval v bitkah l. 1848. in 1849. tako izredno, da je postal iz navadnega vojaka topničarski stotnik in je dobil baronstvo. Spomenik stoji pred Cehovinovo hišo; postavljen je bil leta 1898. od goriškega veter. društva.

Županom v Sempolaju je izvoljen Iv. Lupine iz Vaprotta št. 4.

Stepančič ali Tuma? — Koliko trgovcev je že bilo obsojenih, odsedeli so kazni — ali kdo to ve, kdo se za to zanima? Prišlo, prešlo, zopet je vse v redu, le pri tvrdki K. & Z. je drugače! »Primorski List« je objavil obširno poročilo, ki mora žalostiti veliko nedolžnih oseb. — Zaradi infamij v tem poročilu je nastala celo polemika, da ni ni miru!

Kdo je to zakrivil? Zagovornik dr. Tuma, ki je s svojo priznano zagovorniško nezmožnostjo spravil dva moža v zapor, in jednega, ki že 10 let ni več aktiven ne drugače deležen pri tvrdki — celo na dva dni več nego pravega gospodarja. Kako je dr. Tuma dosegel ta rekord, je njegova stvar.

Ali kdo je zakrivil infamno poročilo v »Prim Listu«? V sodni dvorani so bili navzoči edino te: sodniki, zapisnikar, dr.

žalni pravdnik, zagovornik in eden obtoženec. — Da drž. pravdnik še ni dopisnik »Prismojenega Lista«, to verujemo. — Ali med sodniki je bil tudi »kobilca« (tako imé ima v deželni hiši) dr. Stepančič, ki je v prostih urah tudi deželnosodni svetnik. Vprašamo Vas, dr. Stepančič, ali ste Vi pisali nesramen članek v »P. L.«? Ali mislite Vi, da je naloga sodnika, pisariti po časopisih tako nesramna poročila o ob-ravninah, v katerih je tudi sam sodil?! Ako Vi niste, potem je dr. Tuma postal sotrudnik »Prismojenca«! — Sicer pa je ta »P. L.« prorokoval pred leti, da postane dr. Tuma še klerikalec, če mu bo tako kazalo!

Slomškarji so bili včeraj na Svetogori. Revščina! Vsega skupaj z duhovniki in drugimi izletniki vred je bilo kakih 50 ljudi. Goriških Slomškarjev in Slomškaric je malo, še ti niso šli vsi; iz Š. Doma je bilo komandiranih nekaj učiteljic na Svetogoro. Žalostni in potrti v srcu so primarširali na Svetogoro. K sreči so imeli lepo vreme. Pri kosilu je blagovolil govoriti tudi znani slavni Rustja. Noben učitelj, ki naj nase drži, ne pogleda tega človeka, med Slomškarji pa ima prvo besedo. — »Lepi ljudje« bi rekel »Slovenec«! Rustja je govoril, da je... »Soča« motna. — Članek »Malo nas je a smo ljudi« mu je rojil po glavi. Eno roko je tiščal v žep; »fovc« je držal, da bi kakega liberalca porezal, če bi ga ugledal. Govorila je tudi g. čna Gulinova. Govorila je med drugim o... »Kranjskih Janezih«, ki ne znajo učiti otrok. Ja, ja, »Kranjski Janezi« brenčijo marsikaki Slomškarji po glavi. O »Janezih« rade govorijo! Celo ploskali in ploskale so jej, ko je govorila tako ginjaivo o... »Janezih«. — Nunci so se držali grdo ter bili zlasti nevoljni, da je na Goriškem tako malo Slomškarjev. Ko so se dobro pokrepčali, so se vračali domov; v kočije so se usedli poleg lepših punic bolj »fest« nunci in kak »fest« Slomškar z dežele, mestni profesor je sedel pa na kozlu! Drugi in druge so šli in šle lepo peš domov proti večeru. Nesreče ni bilo nobene, samo če ni kje Rustjev »fovc« stopil v akcijo!

Kdo je lump? — »Slovenec« je ponatisnil skoro cel članek »Malo nas je, a smo ljudi«, potem pa pristavil, da tako more le lump pisati. »Lump« je debelo podčrtan. Le počasi »Slovenec«, kar se tiče lumpa. Lumpi so tisti, ki na skrajno podel, peklenski način blatijo po farovških listih pošteno učitelstvo, mu krađejo čast, lažejo o njem ter ga ubijajo. Razbojniki; morilci! — Če se na vse to dobi članek, ki se primerno pošali s »Slomškarji« ter jim ironično vrže kako bridko v obraz — kaj je zaradi tega lump? Če se kdo brani ter pove o primernem času nasprotniku, kar mu tiče, kaj je radi tega lump? Lumpi so se pokazali v »Slovencu«; tisti so lumpi, ki zagrešajo podlosti potem so pa še ogorčeni, če se jih malce potiplje za pravo žilico! Lumpi v »Slovencu« le tiho, če ne oni članek še kaj napiše!

Narodnostni spor v avstrijski socialni demokraciji. — Med dunajskim osrednjim vodstvom in češko socialno demokracijo je že pred časom nastal spor, ki še ni poravnani in najbrže tudi ne bo. Češki soc. demokrat, poslanec Nemec piše v »Pravo Lidu«, da češki sodrugi zahtevajo le enako pravnost v stranki, ali nemški sodrugi jim jo odrekajo! »Arbeiter Zeitung« grdo napada češke sodruge. — Tako je, kakor vedno pravimo: slov. soc. demokracije so le privesek Nemcem!! Ponižni hlapčki v stranki, brez pravice, daleč proč od jednak pravnosti. Nemec hoče imeti povsodi »ločilno besedo, tudi v soc. demokraciji.

Proti koleri. — Goriški magistrat je izdal oklic, v katerem predpisuje lastnikom hiš skrb za snago, tehnično-sanitetna komisija bo pregledovala hiše, zlasti v predmestjih, pazilo se bo na živila, vsak sumljiv slučaj se mora naznaniti, če bi prišel kak tujec iz Apulije, se ga mora takoj prijaviti, itd.

Zdravstvene gostilne proti pelagri v jesenski dobi 1909. — Iz poročila pelagrološki komisije gradiške posnemljemo sledeče podatke o poslovanju zdravstvenih gostilnic v jesenski dobi l. 1909: Bilo je 10 gostilnic in zdravstvena krčma pri sv. Martinu na Krasu. Gostilne so se otvorile dne 27. oziroma 28. septembra. Gostilniška doba je trajala 50 dni za gostilnice v Ajelu, Pierisu, Cervinjanu, Ter-

tu in Villi Vicentini in za krčmo pri sv. Martinu; 60 dni za gostilnice v Ogleju, Fiumicelu na Morozinskem otoku v Muškolih in v Škodavaki. V vseh rečenih občinah (razven v Ajelu in pri sv. Martinu) se je razdeljevala med otroke pod 10 let južina, sestoječa iz tretjine litra mleka in 100 gramov kruha. — C. kr. višji okrajni zdravnik v Gradšču gosp. dr. Lius naglašja v svojem poročilu, da so skoro vsi pelagrozni, ki so obiskovali gostilnice mnogo več tehtali nego prej.

V vseh desetih gostilnicah in v krčmi st. martinski je bilo zdravljenih 310 pelagroznih in od teh 82 otrok pod 10 leti. — Skupni trošek je znašal K 9.359,10, od tega zneska odpade na kosila K 8.855,10 in na južine K 504.— Vseh razdeljenih kosil je bilo 16.903 (12.381 za odrasle in 4.522 za otroke). Vseh južin je bilo 4.200.

Število pelagroznih, ki so se zdravili v 10 zdravstvenih gostilnicah in v zdravstveni krčmi št. martinski se porazdeli tako-le: 1. Ajel 24 (2 otroka), 2. Oglej 52 (8 otrok), 3. Pieris 25 (9 otrok), 4. Cervinjan 35 (12 otrok), 5. Fiumicel 38 (12 otrok), 6. Morozinski otok 22 (5 otrok), 7. Muškoli 21 (6 otrok), 8. Škodavaka 24 (9 otrok), 9. Terc 40 (10 otrok), 10. Villa Vicentina 15 (5 otrok), 11. krčma st. martinska 14 (4 otroci).

Tukajšnja okrajna bolnišnica blagajna, katero upravljajo socialni demokratje (predsednik je slavni Callini), je tožila Karla Zavadlavo iz Opatjegasela, da jo je hotel oslepariti, ker da se je delal bolnega pa ni bil. Pri razpravi je dokazal, da je bil res bolan ter da ni imel nobenega namena, oslepariti blagajno. Bil je seveda oprščen, okrajna blagajna pa plača troške. — Šlo je za znesek K 7.80. Troškov bo več! — Sedaj, ko upravljajo okr. blagajno nad vse pravični rdeči bratci, je še slabše kot prej. — Blamirala se je pred sodnijo, pokazala v nelepi luči nasproti zavarovancem, troške plača, ali z a s l u ž i l pa je pri tem »l' avvocato delle cause perse«. — Lepo delajo z delavci rdeči bratje!

Laški trgovci v Gorici postavljajo poleg laških napisov tudi — nemške; ali slovenskih se bojijo kot hudič križa! Tudi taki, katerim dajo mnogo zaslužka prav Slovenci. Preziranje slovenščine po različnih laških trgovinah kaže dovolj jasno Slovincem, kaj imajo storiti!

Duhovnik obtožen volilne sleparije. — Kljcan je bil pred okrožno sodnijo v Gorici don Giovanni Marangon, vikar v St. Martinu pri Terzu v Furlaniji, obtožen, da je kot član volilne komisije v Terzu 26. septembra 1909. skrivoma odnesel in zamenjal glasovnice, ko se jih je jemalo iz posode in preštevalo, ter se tako pregrešil proti vol. zakonu iz leta 1907. Don Marangon je rekel, da se ne čuti krivega. Zasižanih je bilo več prič, ki so izjavile, da ne vedo nič o tem, le Angelo Venturini, ki je bil tudi član komisije, je trdil, da je Marangon res storil to, česar je obtožen. Jednako so glasile tudi neke prečitane izpovedi. — Marangon je bil oproščen obtožbe. Razpravi je predsedoval svetnik Straussgil, prisedniki so bili svetniki Stepančič, Kuhačević, pl. Fröhlich. Proti Marangonu so bili vpriporili veliko gonjo in ga postavili na zatožno klop laški liberalci, debeli prijatelji duhovnika dr. Gregorčiča.

Pustite v miru uradne osebe, ko vrše svojo službo! — Večkrat že smo to svetovali, pa se le še ponavljajo slučajji, glede na katere je treba ponoviti ta nasvet. — Marija Medvedova iz Čepovana je rekla svoj čas orožniku, ko je bil navzoč pri opisovanju njenega imetja, da on nima nič tam opraviti. Pri razpravi pred sodnijo pred kratkim je bila obsojena na 5 K globe ali 12 ur zapora.

Nagle smrti je umrla v Zdravščini na železniški postaji neka gospa, stara okoli 50 let. Čakala je na vlak v Gorico, kar se je na klopi sklonila in umrla.

Na perilu je imela začetnici E. H. V Gradežu je bilo dosedaj kopališčnih gostov blizu 11.000.

Zgubljen — najdeno. — Vdabila se je neka svota denarja od Kobdila do Gor. Branice, in sicer 15. t. m. Izgubitelj naj se oglasi pri Antonu Štembergerju v Gor. Branici.

Politični pregled.

Deželni zbori bodo zborovali od srede septembra do konca oktobra.

Državni zbor bo sklican najbrže začetkom novembra. Kdaj bodo sklicane delegacije, še ni določeno.

Občinski svet v Sarajevu je razpuščen; odstopili so namreč skoro vsi občinski svetniki. Nove volitve bodo 17. oktobra.

Jubilejne slavnosti v Črnlgori prično 28. avgusta. Navzočih je že polno zastopnikov raznih držav; laški kralj in kraljica, bolgarski car je bil navzoč, itd.

Razne vesti.

Sijajna zmaga pri občinskih volitvah za celjsko okolico.

CELJE 23. — Glavna bitka za občinske okolice je bila izvojevana včeraj in danes z zmago združenih Slovencev. Po ljutem boju smo zmagali v 3. in 2. razredu. Udeležba na volitvah je bila dosedaj nedosežna. V tretjem razredu so dobili Slovenci 507, Nemci pa 143 glasov, a v drugem razredu Slovenci 52, Nemci pa 37 glasov. Slovenci so prišli do zadnjega na volišče. Navdušenje med našim občinstvom neopisno; nemškutarji pa so se kar poskrili.

Slovenci so zmagali tudi v I. razredu. Razmerje 13:12.

Položaj delavstva v Lloydovem arzenalu v Trstu je nevarnejši od dneva do dneva. Izbruhnil je štrajk livarjev, organiziranih v soc. demokraciji. Vsled tega so ostali brez dela težaki, prideleni livarjem. Nekaj je odpuščenih. N. D. O. sklicuje za jutri shod, na katerem bo govora o položaju v Lloydovem arzenalu.

Ob Marijinih slavnostih v Solnogradu je prišla neka lepa reč na dan. Kjer je dosti pobožnjakov, tam je dosti svinjarjev. Neki Prötsch je šel na skupno romanje zborovalcev v Marijo Plain z neko 12 letno deklico, peljal jo je v gozd ter uganjal kaznive reči. Prötscha so zaprli. Bil je v pripravljalnem odboru Marijanskega kongresa, od papeža ima svetinjo »Pro ecclesia et pontifice«, torej goreč cerkveni mož! Velikanski škandal!

Kolera v Italiji. — V Apuliji se sicer pojavljajo še vsaki dan slučajji kolere, toda iz poročil je razvidno, da bolezen pojema.

Velike vojaške vaje se bodo vršile drugo leto na jugu monarhije. Baje se je nameravalo imeti vaje na jugu že letos, pa se je opustilo to iz političnih ozirov.

Novo »dreadnought« - oklopnico »Orion« so spustili na Angleškem v morje. Ladija ima 22.500 ton, hitrosti 21 vozlov.

Električni tramvaj v Pulju je povozil dva otroka. Eden je bil mrtev takoj, drugi otrok je težko ranjen.

Aretirali so v Trstu Lloydovega kapitana Jos. Zottija, ker je poneveril kot blagajnik jubilejskega zaklada svoto 30.000 K.

Gozdni požari so nastali v Ameriki ter se razširjajo preko 3 držav. Zgorelo je 40 mest, mnogo železniških prog je razdejanih.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga == == oljkega olja prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Melfette, Bari in Nipo

se prodajo na drobno in debelo.
Prodaja na drobno: Kron — 98, 104, 112, 120, 124, 136, 144, 160, 180, 2—, 240, za luči po 72 vln.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnice prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno.
Pravi vinaki kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 v. n. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 v. n. Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Dijaku oddam sobo s hrano vred. Matevž Kočevar, ulica Codelli 12.

Fran Novak, brivec Gorica, Gosposka ulica št. 3 se priporoča sl. slov. občinstvu v mestu in na deželi. Postrežba točna in čista. V zalogi se dobi razne toaletne potrebščine po zmernih cenah. Prevzema tudi vsa lasničarska dela ter kupuje zmešane ženske lase od K 12 naprej kg.

Ka stanovanje in hrano se sprejme kandidatkinje. Naslov povz. naše upravnistvo.

Sprejme se

inteligentno gospodično
za trgovino.

Zahteva se znanje slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi.

Ponudbe na naše upravnistvo.

(Gozdna balada).

Baron je zašel med požrešne volkove,
ko jezdil na vrancu skozi gozd je hitro.
Od konja ostale so same podkove,
od lovca pa čevlji prav celi „oho“,
vse drugo požrle so lačne zverine,
po čevljih zaman so pretakale sline.

„OHO“

J. Medved, Gorica

Tekališče, Josipa Verdi št. 32.

Kmečko-delauska gospodarska zadruga v Dobravljah

naznanja tem potom, da odda zidanje zadrugne kleti v Dobravljah. Ponudbe kolekovane z eno krono je vložiti do 31. avgusta t. l. pri predsedniku Ant. Vrčon v Skriljah, kjer so na vpogled pogoji in načrt.

Dobravlje, 22. avgusta 1910.

ODBOR.

Zastonj in poštnine prosto pošljamo na zahtevo

cenik slovenskih knjig in muzikalij.

Knjigarna A. Gabršček — Gorica.

Knjigarna A. Gabršček

— GORICA —

**Trgovski dom Corso Verdi 24
in v Gosposki ulici 7**

sprejema naročila na vse tu-
in inozemske beletristične,
modne in znanstvene časopise.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici« je z ozirom na premenjena in dne 21. decembra 1905. v zadrugni register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsake 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine 1% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4%, večje, stalno založene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni; opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorac«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugnem uradu v »Trgovski« domu.

Načelstvo in nadzorstvo.

Cene brez konkurence.

GORICA

le v Gledališki ulici št. 14

✚ M. Gál ✚

Kilni pasovi. — Preveze za život. Elastične nogovice za krčne žile, ortopedični moderci in ortopedični aparati.

Gumijaste vloge za postelje, blazine za bolnike, gumijasti okovi in vsi gumijasti predmeti.

Glavniki in francoske naramnice.

Predmeti za porodnice

in za hranjenje otrok.

POZOR!

le v Gledališki ulici šte. 14.

Cene brez konkurence.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najcenejše kupovalnice obrabljene in dragega blaga ter tkanin, preje in altij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kafilice in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetilnice. — Rožni vencl. — Mašne knjilice.

Šišna obualala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Velika zaloga dvokoles od K 30 — 300; šivalnih strojev od K 30 — 250; gramofonov od K 15 — 1500; plošče od K 1—4; vsakovrstnih kmetijskih strojev, orkestrijonov i. t. d. — Mehanična delavnica pri

Batjel-u

Gorica

Stolna ulica 3-4.

Prodaja tudi na mesečne obroke. Novi slovenski ceniki in lepaki za gostilne, kavarne i. t. d. se pošljajo na zahtevo, poštnine prosti. Najnoveje acetilen svetilke za gostilničarje in društva od 8 K naprej.

C. kr. privit. Kmetijska kreft

30 let obstoječa strokovna krojačnica za gospode vsakega stanu.

Zaloga usakovrstnega blaga iz inozemskih in čeških tovarni ter izgotovljenih oblek.

Blago na meter po najnižjih cenah.

— Zaloga blaga —
za sokolske kroje.

Na željo se obleka tudi ukroji. Zaloga orožja in vse oprave k uniformam, kakor tudi za brate »Sokole«, samo v trgovini

M. POVERAJ
v Gorici na Travniku šte. 5.

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje

Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tujece od K 1-20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s raso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Kegljišče. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. Budjejeviško in puntigamsko pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.

Tokajec, kralj vseh vin!

Kar je mleko nežnemu otroku, to je odraslim ljudem pristno tokajsko zdravilno vino! Zdravniško priporočeno, postavnim zahtevam odgovarjajoče tokajsko vino je zdravilo za mlahe in stare in ne bi smelo manjkati v nobeni hiši. Čisto, neoporečno tokajsko vino ozdravlja posebno žolčne nadloge, pomanjkanje krvi, vstvarja apetit in vzbuja v veliki meri veselje do življenja pri mladih in starih. — Produkcije vseh naših vin nadzoruje država in ta vina je razglasila visoko kr. ogr. poljedeljsko ministerstvo kot edina zdravilna vina. Zraven zdravilnih uspehov tudi Tokajec tudi izborni užitek! — Da se omogoči vsakomur uživati ta biser med vsemi vini, smo sestavili skrbno dve kolekciji, kateri razpošljamo v vse kraje franco zabojne in franco poštnine in siore.

Kolekcija št. I.

steklenica 0,5 l petletnega med. - Samorodce (Samorodni)
" 0,5 l osemletnega " "
" 0,25 l petletnega med. - samotoča (Ausbruch)
" 0,25 l osemletnega " "

Kron 9

brez kakih drugih izdatkov! proti povzetju ali predplačilu got. zneska.

Kolekcija št. II.

pet steklenic 0,7 l petletnega med. - Samorodce (Samorodni)
" 0,7 l osemletnega " "
" 0,5 l petletnega med. - samotoča (Ausbruch)
" 0,5 l osemletnega " "

kron 63-50

brez kakih drugih izdatkov! franco zabojne in franco postaja, plačati tekoni 30 dni od datuma na fakturi.

Akcijska družba tokajskih vinskih producentov
(Gesellschaft Tokajer Weinproduzenten A. G. Vertriebs-Abteilung)
Budimpešta V., Lipót-körút št. 2.

Odlikovana skorj v vseh državah! Zabvalna in priznalna pisma od visoke in najvišje gospode. Dobri zastopniki, ki imajo v višjih krogih znanec in tudi dostop v te kroge, si lahko zagotovijo s priporočanjem naših vin lep zaslužek, oziroma tudi stalno plačo!